

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 83.

ANULU XXIV.

Sabiu 17/29 Octomvre 1876.

Tel-grafu'le ese Daminee'a si Joi'a, la fie-care d'oue septemani cu adausulu Foisio'rei — Preme-meratiunea se face in Sabiu la expeditu'ra 'oiei, pre-afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori fran- cate, adrestate c'atra expeditu'ra. Protiulu prenumera- tiunii pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. n. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

(trajeculalte part'i ale Transilvaniei si pentru pro- vinciele din Monarchia pro unu anu 8 fl. 60; ro- o jumetate de anu 4 fl. v. n. Pentru prime, si tiei- streine pro anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru iut'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. n.

De unspradiece ani incóce ni s'a intemplat, nu odata, sa emitemu idei in publicu, cari, tocm'a pentruca erau asiá cum diceamu noi ca sunt, su- perau, ele nu erau mai putienu su- peracióse si pentru noi. Dara pentru ca erau superacióse erau si comba- tute cu multa energia si de multe ori cá sa para si mai combatute eramu tratati reu, eramu tratati pána si de tradatori natiionali. Amu avutu si a- vemu trist'a satisfactiune cá mai tardiu sa vedemu implinite cele ce amu disu noi si nu profetiile com- batatorilor nostri.

Astadi nu suntemu intr'o posi- tiune tocm'a de totu analoga celei de mai nainte. Astadi suntemu in fati'a unoru pareri politice ce diferu de ale nóstre in cele ce privesce cestiunea orientala. Le dámu cursu liberu si acelor'a si in colónele nóstre, fára de a ni le insusi intru tóte, dara si fára pretensiunea ca vederile nóstre aru fi absolutu mai bune. Va fi bine cá pu- bliculu cetitoriu sa cunósca mai multe pareri, sa combine sa studieze si — sa aléga.

Cum aru fi de a se privi cestiu- nea orientala de noi románii?

Saliste, in 25/10 1876.

Cestiunea orientala, de multu tempu preparata, o vedemu adi ma- tura de a se resolví.

Ce insemnéza acésta cestiune omi- nósa? Simplu o nóua regulare de statu a orientulu europénu; in sensu mai marginitu, crearea altoru nóue re- latiumi de statu pe intregu teritoriulu europénu, ce s'au observatu a se numí alu imperiulu otomanu.

Cestiunea acést'a a miscatu pe intréga Europ'a, a cárei constela- tiune adi este astfeliu cá a unui trupu intregu, asiá, ca cându patimesce pi- ciorulu séu mán'a, se simtu si cei-lalti membrii atacati, mai multu séu mai putienu, dupa pusetiunea lor. Ea inse atinge in prim'a linia si mai multu pe acelea natiuni si semi-sta- turi, ce au statu si stau sub domni'a si influinti'a guvernulu mohamedanu, a uniculu guvern pagánu, ce mai esista in Europ'a. Eata dar' ca ea atinge immediatu si pe natiunea ro- mána din Romani'a libera. Nu este dar' nici o mirare, ca statulu Roma- niei a fostu si este necessitatu a luá o pusetiune in fati'a a. n. cestiuni orien- tali.

Ce pusetiune a luat elu?

Jurnalele pána adi ne spunu, ca Romani'a aru fi pasitu in aliantia cu Russi'a, si aru fi decisa a luá rolu ac- tivu — chiaru si cu arm'a — spre de- laturarea pedeciloru in resolvirea ce- stiunei orientali, — a domniei tur- cesci de pána acum.

Atentiunea Europei este indrep- tata asupr'a Romaniiei Nóue inse cá románi si immediati vecini nu ni se va potea denegá dreptulu, de a ne interesá cu totu-deadinsulu si a trac- tá cu seriositate pasirea acést'a a Ro- maniei, a vecinulu si vechiulu amicu si aliatulu naturalu alu imperiulu nostru.

Asteptarea generala se vede a fi fostu cá Romani'a sa remana neutrala.

Déca ne inchipuimu caracterulu cestiunei orientali, dimensiunea ce au luat, scopulu aliantiei celoru 3 po- teri imperiali si pasii Russiei spre deslegarea ei, luptele crestiniloru cu turcii, apoi positiunea geografica si

politica a Romaniiei: intrebámu, erá óre neutralitatea Romaniiei possibila, pána cându ea este unu mem- bru in concertulu popóreloru, a cá- roru destine depindu dela resolvirea cestiunei? potea fi Romani'a neutrala in fati'a torentelui ce-i vine preste capu? si déca Russi'a, cá membrulu activu alu aliantiei celoru 3 imperiuri, este resoluta cu deseversire a pasii activu si cu mána armata a trece preste otarele Romaniiei, erá óre acést'a in stare a oprí taberele nordice cu neu- tralitatea si armat'a sea? Asecurat'au óre o putere mare Romaniiei unu ase- menea ajutoriu in acésta directiune? nu!

Deci cine potea asteptá dela Ro- mania sa jóce unu atare rolu de aventurieru?

Are ce-va ratiune a se dice, ca de ce se conlucre Romani'a la conso- lidarea panslavismulu? De si nu se póte negá, ca dupa situatiunea de adi ide'a panslavismulu jóca o rola emi- nenta in cestiunea orientala, totusi cu- tezu a dice, ca este o eróre cându se confunda de totu cestiunea or. cu pan- slavismulu; grecii, románii, mace lo- nenii si alte popóre din Turci'a nu suntu slavi, si totusi suntu factori ne- disputaveri la resolvirea acestei cesti- uni. Ba acesti factori suntu tocmái chiepati a paralisá incátu-va imensa latire pretinsa si inpoterirea pansla- vismulu in orientulu Europei. Cându s'aru privi cestiunea in tóta Europ'a asiá, nu aru apare monstrulu pansla- vismulu asiá de infricosiatu si unele párti mai interesate aru fi mai liniscite.

Caracterulu principalu alu cestiu- nei orientali este totu asiá precum au fostu si simburulu originei ei. Este de o parte imposibilitate absoluta, pro- bata de multi ani, de a se aduce o ar- monia reclamata de civilisatiunea si pacea Europei, de oparte, intre cre- dintia, moravurile, obiceiurile, traiulu si institutiunile crestine si intre cele ale filoru lui Mahometu, iér' de alta parte este asuprirea gubernulu abso- lutu musulmanu asupr'a crestiniloru, ce provine tocmái diu eterogenitatea elementelor, si prin acestea impede- carea civilisatiunei si progressulu si a libertátiei crestiniloru si tieriloru lor in spiritulu crestinescu europénu.

Ide'a cretinismulu, cárei'a are Europ'a a-i multiamí moral'a, umani- tatea si civilisatiunea ei, este asiá de puternica, incátu trebuie odata se fránga domni'a absoluta si discretio- nara a mohamedanismulu.

In Turci'a propria suntu la 2 mi- lióne de románi, cari dimpreuna cu slavii si alte natiunalitáti suferu ju- gulu lui Mahometu. Romani'a ins'asi este tractata de gubernulu otomanu cá si unu pasialicu, si prerogativele de cari s'au mai bucuratu, le au avutu numai din grati'a puteriloru europene.

Iéta, prelánga necesitate, si justulu titlu alu Romaniiei, de a fi activa in cestiunea orientale in intielesulu ei propriu si alu umanitátiei.

Dar' intrebarea cea mai de a- própe si de interesu specialu pentru noi románii din Austro-Ungari'a este: Cum si incátu se unesce positi'a luata de Romani'a cu interesele statulu nostru, de care suntu strinsu legate si interesele si destinele aceloru 3 milióne románi de aci?

Cându au scrisu „Tel. Rom.“ in Nr. 81 din 10/22 Octob. a. c.: „ca románii nostri din Austro-Ungari'a, cari totu-déun'a au fostu mandri de

a se privi cá poporulu celu mai ali- pitu de dinastia, si astadi — cându cestiunea or. aru aduce necesitatea — suntu gat'a a se jertfi pentru impe- ratulu nostru si imperati'a dinastiei“ au nimeritu in profundulu simtiemin- teloru si aspiratiuniloru tuturoru ro- mániloru nostri din acestu statu. Déca sórtea aru dispune, — cum con- tinua Telegr. — cá si noi prin impe- riulu nostru se ajungemu la o lupta in cestiunea orient. atunci mai bucu- rosi amu fi a luptá pentru interesulu monarchiei nóstre lângá fratii din Ro- mania, dar' nu in contr'a lor.“

Esista dar' o colisiune, pe carea noi din sufletu o amu condamná?

Mai intáiu trebuie sa premitemu, ca natur'a cestiunei orientali — faca-se resolvirea acelei'a pre calea pácei, cum se dice a diplomatiei si pressiu- niloru asupr'a portiei otomane séu si prin arme — este astfeliu, incátu im- periulu nostru, dupa pusetiunea sea si dupa elementele sele, nu putea altcum, decátu numai prin o politica si pasire activa si resoluta, se intrevina la deslegarea cestiunei orientali.

Numai acea politica este salutara pentru monarchia nóstra, care are in vedere mai intáiu interesele generali si unitari ale monarchiei si intregulu imperiu si ale dinastiei, si apoi si in- teresele ori-cárei natiuni ce com- pune factorii poporulu si in fine care tientesce a incheiá legaturi amicabile cu popórele invecinate monarchiei nóstre.

Déca o atare politica aru fi ur- matu diplomati'a nóstra, suntemu de credintia, ca primulu aliátu alu mo- narchiei aru fi fostu vechi'a ei amica Romani'a, carea de secolu, mána in mána a mersu cu imperatulu Austriei si cu regele Ungariei, fatia de turbu- rárele orientali si in contr'a turciloru, a inamiculu crestinatátiei.

Óre acelu statu micutiu románu, cáru'i'a Europ'a i datoresce multia- mita, ca la multe grele tempuri a pusu stavila barbarismulu mahome- tanu, de a nu puté pustii tierile eu- ropene, se nu fia preferatu aliantia cu Austro-Ungari'a, lângá care s'a luptatu si cu care are multe interese comune?

Déca unii din monarchia nóstra nu suntu multiamiti cu starea lucrulu de adi in asta privintia, apoi acést'a au a o multiemí numai diplomatiei nóstre, care se pare — dupa resulta- tele de pána adi — a fi facutu poli- tica numai din unu punctu de vedere.

Este mai probabilu a crede, ca o pasire activasi resoluta a statulu nostru in favórea cretinismulu la tempulu seu, si folosita de considerantiele ali- antiei de 3 imperii, aru fi contribuitu mai curendu la aplanarea cestiunei orientali pe calea pacinica, decátu vice versa.

Precum caderea Turciei se dicemu si numai necesitatea reformárei gu- berniulu mohamedanu in favorulu cre- stiniloru erá inevitabile, tocmái asiá de naturalu erá a nu se intrepune nici decum pentru sustienerea acestui gu- vernu. Deci de si s'au întârdiatu multe, totusi se speréza, ca o repásire intie- lépta pe altu terenu mai naturalu si mai corespundietoriu intereselor sta- tulu si a celoru mai multe popóre a le lui, va delaturá inconsecintiele si va pastrá odichn'a si pacea nóstra din launtru. Sa sperámu! Este dar' in si- tuatiunea amintita ceva ce se pare a conveni intereselor nóstre si a le mo-

narchiei, fatia de atitudinea Romaniiei, inse asiá de putienu, incátu prin o pro- cedere, ce se speréza, se va delaturá. Acésta sperantia o nutrimu cu atátu mai multu, cu cátu vedemu ca si adi diplomati'a nóstra se tiene in ramii aliantiei celoru 3 poteri mai mari diu Europ'a, si acést'a va delaturá si fan- taniile ivite ici colea despre contro- verse periculóse intre statulu nostru si Russi'a, cari aru poté aruncá o plaga infricosiata asupr'a tieriei nóstre.

Resbelulu.

Unu siru de lupte dela 15 pána la 24 Octobre pare a se fi terminatu. Luni sér'ai (23 Oct.) se afirmá din mai multe párt, dupa o lupta sángerósa de patru dile, cu tóte ca a plouatu mereu, turcii s'au vediutu stapáni pe positiunile de Djunis si pe orasielulu de acestasi nume. Victori'a acést'a turcesca a consternatu pre serbi fórté tare si a deschisu turciloru drumulu spre Crusievatiu. Bombardarea forta- retieloru Alesinatiu si Deligradu se va incepe indata ce sosescu tunurile de asediu.

Russi'a, li se pare serbiloru ca tamenda pré multu cu intrarea in ac- tiune si de aceea nu e mirare déca suntu aplecati spre unu armistitiu de siese septamáni incheiatu deadreptulu cu Pórt'a.

Se póte ca in legatura cu cele de mai nainte sta si demissiuarea ministrulu serbescu de resbelu anun- ciata de telegrafu inca alalta eri.

Respunsulu regimulu in cestiu- nea orientala avú locu in senatulu im- perialu Vineri in 27 Oct. Esentia re- spunsulu este: politic'a monarchiei este inainte de tóte pentru sustienerea pácei, fára de negligerea detorintieloru si in- tereselor statulu, a cáru politica esterna nu este dupa rasele popóre- loru. Regimulu va urmari si mai de- parte d'oue tiente: sustienerea pácei orientale si meliorarea sortiei cresti- niloru de pe peninsul'a balcanica.

„Ellenör“ desfasiura unu ta- blou despre fortiele combatante a ace- loru puteri (Russi'a, Germani'a, An- gli'a, Franci'a, Itali'a, Turci'a si Au- stro-Ungari'a) cari eventualu se voru amestecá in conflagratiunea orientale, si apoi dice:

Aceste siette puteri dispunu pre- ste totu de 5,600,000 soldati trupe pe uscatu si 776 nave de resbelu cu 6074 tunuri. Subtragendu de aici 10 percente necombatanti si din restulu acést'a o treime pentru servitiulu te- ritorialu si la porturi, totusi mai re- mánu inca pentru aplicarea efectivá in resbelu 3,360.000 soldati trupe pe uscatu si 470 nave de resbelu si 3650 tunuri.

Unu resbelu intre monarchia nó- stra si Russi'a aru intempiná diu p a- r t e a n ó s t r a cu substragerile de mai susu, dara computendu si trupele mi- litielor territoriali (honvedi unguresci) (200,000) pe cámpulu de resbelu 600,000 soldati si 17 nave de resbelu cu 120 tunuri; adaugendu la acést'a forti'a de resbelu a Turciei (de ase- menea cu substragerile de mai susu 240,000 soldati trupe pe uscatu si 60 nave de resbelu cu 300 tunuri) arma- tele acestoru d'oue state aru consiste din 840,000 soldati si 77 nave de

resbelu (cu 420 tunuri) și alipinduse și Angli'a cu 120,000 soldați și 248 nave (cu 2100 tunuri) ce pôte ea să le presteze, intrég'a putere de resbelu s'aru urcă la 960,000 soldați și 325 nave cu 2520 tunuri. La aceste fortie combatante impreunate Rusi'a aru avé sa opuna 540,000 soldați și 24 nave cu 100 tunuri; forti'a sea de pe uscatu o aru puté sporí în casulu celu mai bunu cu 60,000 serbi, cu 60,000 români, 25,000 montenegri și 50,000 greci și asiá aru fi cu totulu 735,000 soldați.

Presupunendu în fine casulu estremu, adeca, ca Germani'a merge cu Rusi'a, și adaugându-se armat'a germana cu 700,000 soldați și 24 nave de resbelu (cu 60 tunuri), aceste două state aliatare aru dá impreuna 1,515,000 soldați și 48 nave de resbelu cu 160 tunuri, care în casulu la care nu putem cugetá, cându s'aru alipi și Itali'a cu 360,000 soldați și 34 nave (cu 340 tunuri) s'aru poté urcă la 1,875,000 soldați și 82 nave cu 500 tunuri.

În casulu acest'a însa Franci'a aru sporí și din partea sea puterea armata coalitata a Turciei, a Austro-Ungariei și a Angliei cu trupele sele de pe uscatu în numeru de 740,000 soldați, 60 nave de resbelu și cu cele 600 tunuri ce se afla pe ele o aru aduce la 1,800,000 soldați și 385 nave de resbelu cu 3120 tunuri pe nave.

Corpurile legiuitóre a le României suntu convocate în sesiune extraordinara pe 21 Octobru.

„Pest. Ll.“ constata ca poporul în Români'a nu vrea să scie de comedi'a tragica inscenata de guvern care e cuprinsu de ametiala. Într'o corespundintia din București cu dat'a 19 Octobru ce o publicá „P. L.“ se dice, ca principele Carolu va începe să inspicieze divisiunile armatei concentrate. Voluntarii rusesci trecu în numeru mai mare cá pâna acum. Hârthiele române iera au scadiutu tare în cele trei zile în urma. Conscriptiunea de cai se face în modu fôrte seriosu, o comisiune merge din casa în casa atátu la tíera cátu și în orasie și nóteza cai ce-i afla etc.

Se vede înse din ce în ce mai lamuritu ca nici poporul român nici armat'a nu are o deosebítá aplecare de a purtá resbelu. Pregatirile de resbelu — concentratiunile se condamnă, de cându s'a recitu vremea și e firescu lucrul ca depesiele ultime cari punu în perspectiva conservarea păcei se întempina cu bucurie din partea tuturor. Principele Carolu e în Români'a poté uniculu omu care nu participa la acésta bucurie, pentru ca cu pacea corón'a regale de care a visatu dispáre într'o departare negurósa. Guvernulu român s'a alipitu de Rusi'a numai pentru ca nu avé alta cale de scapare din acesti pericoli iminenti. Disparendu acesti pericoli actitudinea guvernului iera se va schimbá; ba se va denegá cu totulu actitudinea din septamánile ultime.

Despre pregatirile de resbelu în Români'a se comunica „Correspondintiei politice“ din Turnulu Severinului la 19 Octobru.

Noi ne aflámu în vertegiulu miscárei militare ce a provocat'o guvernulu asupr'a României. Prelânga turnulu Severinului se voru postá, se dice, două brigade infanteria, 3 escadróne cavalerio și 3 baterii. Se mobiléza și corpulu dorobantiloru; rezervisti trebuie să vina sub stindardu pâna în 1 Novemb. n. Cei ce voru întârdiá voru fi tractati cá desertori. Cum se vorbește pe aici, în 23 Oct. armat'a va porní în susu cátra frontier'a danubiana. Cumca nu e vorb'a numai de manevre se vede dintr'unu

circularu amicabilu alu ministrului de resbelu cátra oficiari prin care acesti'a suntu provocati a se provedé cu echipare suficienta pe iarna cáci probabilu armat'a va remané mai multu tempu afara de teritoriulu patriei. Cátu de putienu e publiculu incantatu de perspectiv'a evenimentelor resboinice, pe atátu de voiosu a primitu corpulu oficiaru prospectele unui rolu activu alu armatei române. Dela avenirea pe tronul a principelui Carolu s'a facutu fôrte multu pentru radicalizarea armatei și acésta dispune acum cu deosebire de unu corp de oficiari distinsu. La două lucruri a devotatu principele din cass'a Hohenzollern o atentiune cu totulu deosebita și necurmata: cualificarea oficiarilor și procurarea de materialu solidu pentru resbelu. În ambele directiuni s'a prestatu multu. Armat'a e comandata de oficiari bine disciplinati și posede o armaturá eminenta. Tóte carale cáte suntu numai disponibile s'au recuiratu în turnulu Severinului. Statulu maioriu alu divisiunii de aici a recuiratu 300 cara pentru 28 Octobru, statulu nu reflectéza la vre-o prestatiune gratuita și pune în perspectiva plati bune. Prefectulu despartimentului nostru a întrebatu în modu amicabilu, déca o subscriptiune de unu imprumutu natiunalu poté să aiba prospectu de reuse. Cei mai multi prosectori de case din cetate precum și domni proprietari de pamentu din cercu au dechiaratu ca suntu gat'a a face totu ce li va fi cu putintia. În acestu despartimentu se comptéza la unu venitu cam de două milióne lei (franci). Cum ni se spune imprumutulu natiunalu se va escrie în lun'a lui Decembre. Societatea de vaporu pe Dunare a sistat a comunicatiunea la Dunarea de josu și anume cu două septamáni înainte de cum se cugetá. Nu se scie, déca situatiunea politica séu scaderea apei a causatu acésta dispositiune.

Dupa cum se comunica „Correspondintiei politice“ din Sereievo o rescóla în massa a poporului mohamedan în Bosni'a e iminenta. Mohamedanii s'au intarítatu fôrte tare audiendu de realizarea autonomiei proiectata pentru Bosni'a. E temere întemeiatá, ca mahomedanii voru massacrá fára crutiare pe crestini. Chiaru și organele guvernului nu se sfiescu a spune pe fatia ca rescóla va urmá, déca se va introduce autonomi'a în Bosni'a.

Incordarea cu care se astépta scirile din Constantinopole despre primirea ultimatumului rusesc de cátra Sublim'a Pórtá e, dupa cum afirma „Pest. Ll.“ putienu justificata. În respectu formalu pasulu lui Ignatieff poté ca e de însemnatate întru cátu elu la totu casulu e de natura a accelérá desvoltarea séu déca mai vreti complicarea; obiectivulu elu abiá va puté produce o schimbare a situatiunii, care nu se poté tagadui stá sub semnulu resbelului. Decisiunile Pórtéi relativu la ultimatumul rusesc nu voru alterá întru nimicu acésta situatiune. Reducerea terminului de armistitiu, la care se voru supune cei din Constantinopole fára greutate e de însemnatate fôrte inferióra fatia de întrebarea de garantii — și în punctulu acest'a Pórtá nu poté fi destulu de induplecabila, pentru a desarmá agresiunea Rusiei. Voiesce Rusi'a conflictulu de resbelu — și dorere în privintia acésta tóte indolelele disparu din ce în ce — atunci ea afla în pretensiunile de garantii o arma ce nu i se va puté smulge din mání prin nici o concessiune turcésca — decâtu poté prin aceea, ca Pórtá s'și va dá consentimentulu la ocuparea provinciilor resculate prin trupe straine. Într'atari impregiurári ve-

demu cu satisfactiune, ca conducatoriulu oficiului nostru pentru afacerile straine se retrage din ce în ce la înteresulu specialu alu monarchiei și fára de avatamá concursulu diplomaticu se pregatesce „în înteresulu păcei“ pentru tóte eventualitátile.

Itali'a și Orientulu.

Itali'a care în tempulu ultimulu lasá să transpire prin organele sale publice dorint'a de a capeté limitea sea naturala, Trentino, nu a disparutu înca din publicistica. Alianti'a ei cu Rusi'a, care e considerata de unu faptu necontestabilu, totu mai dá impulsu la combinatiuni nóue. Unu corespundinte la „Fr. Bl.“ din Rom'a vrea să scie, ca Itali'a speculéza dupa o insula în Marea mediterana și pentru a obtiené o statiune marina pe sém'a navelor sale ea s'a aliata cu Rusi'a. Eata cum se pronuncia acestu corespundentu în acésta materia:

Scirea colportata de foile din Vien'a, ca între Itali'a și Rusi'a s'a realizatu o conventiune relativu la restabilirea ordinei pe peninsul'a balcanului și anume séu pe socotél'a Austro-Ungariei séu a imperatiei turcesci firesce ca n'a lipsitu a face o mare sensatiune în tóte cercurile poporatiunii nóstre, pentru ca adeverirea unei sciri de asiá însemnatate mare politica aru semnificá o parasire a politicei orientali urmata pâna acum de Itali'a. Multi dintre deputatii nostri parlamentari, între cari și unii partizani ai opozitiunii, se grabirau să întormá îndata pe cale amicabila despre adeverulu acestei sciri din Vien'a; capetara înse la usiele unde au batutu nisce respunsuri cari pentru ambiguitatea lor aru fi facutu tóta onórea chiaru și oracululu din Delfi. Nu mai putienu norocosi fura în acestu respectu multi membri din lumea diplomatica de aici, cari de asemenea nu s'au pututu propocsi din respunsulu ce l'au primitu la întrebárilu lor în obiectulu acest'a. De atunci au trecutú dejá multe zile, dar' si astadi nu scie nime apriatu, care va fi propriaminte cea mai nóua politica orientala a cabinetului nostru și spre ce se nisuesce elu bucuros. Atátu se scie și acum ca regatul Itali'e relativu la parerile sele asupr'a viitoriului imperiului osmanu s'a smulsu pentru totu-déun'a dela Angli'a și s'a aruncatu într'unu saltu în bratiile Rusiei, a trecutú prin urmare dintr'unu estremu într'altulu. Se tagaduesce în cercurile nóstre guvernamentali mai înalte cumca Itali'a aru avé intentiunea, a se mai marí pe socotél'a Austriei, dar' nu este eschisa o estindere pe socotél'a Turciei. Si într'adeveru, Itali'a staruesce de multu a se asiédiá cu firmitate în resaritululu márei mediterane, pentru asi puté sporí comericiulu în aceste párti si a-si creá acolo o statiune pentru flot'a sea. De aceea ea arunca de multu tempu privirile sale asupr'a insulei Cipru, atátu de frumósa și roditóre, dara dorere și negligeata, care a apartienutu multu tempu la republic'a Venetiei și pe care Itali'a unita cá mostenitóre a numitei republice aru posede-o bucuros.

Sub guvernulu și administratiunea unui poporu apusénu insul'a acésta pe care în anticitate se dice ca au existatu siesespediece regate, si-aru puté redobendí vechi'a sea stralucire și bunastare, dar' ea aru devení în acésti tempu și marulu de cërta între Itali'a și celelalte natiuni mari maritime, pentru ca cine e domnu preste acésta insula are în mánile sale și o mare parte din comericiulu sirciu. Póte ca togm'a insul'a Cipru e aceea ce doresce atátu de tare Itali'a în anim'a sea, dara potu se ve comunicu atátu la totu casulu în modu autenticu, ca ea de multu staruesce să aiba o insula în ar-

chipelagu pentru cá sa-si póta desfasurá aici tricolorulu seu și să întemeze o statiune marina pentru navele sale. Deci nu e mirare déca cabinetulu Depretis-Melegari, care si-a scrisu pe stindardulu seu și desvoltarea puterei marine a Italiei și a comericiului ei marinu, apuca cu bucurie mán'a ce i-o întinde amiculu dela Nev'a în sperant'a sigura, ca acésta mánai va dá o insula în archipelagu cá recompensa a prietinie. Ori cum va sta lucrulu un'a e siguru, ca Itali'a s'a smulsu cu inctulu din firele politicei englese și se alipesce mai intimu de Rusi'a, care va primí în Itali'a unu aliata bunu în marea mediterana.

Societatea academica româna.

Siedint'a dela 14 Septemvre 1876.

Presiedinte, A. Treb. Laurianu.

Membrii presenti: Iosifu Hodosiu, G. Baritiu, Gr. Stefanescu, Al. Romanu, I. Caragiani, I. C. Massimu, G. Sionu, V. Urechia și Al. Odobescu. D. Maniu, membrulu nou alesu, luându-si locul, multiamesce societáti de onórea ce i-a facutu chiamându-lu în sinulu ei.

Se cetesce procesulu-verbalu alu siedintiei precedinte și se adoptá.

Se radica propunerea de a procede la alegerea unui alu V-lea membru. Dupa óre-cari discussiuni, se dá precadere discussiunii asupr'a propuneriloru sectiunii filologice, resultande din procesulu verbale supusu în siedint'a dela 6 ale curentei.

D. Romanu dá cetire asupr'a manuscriptului despre sintactic'a româna venitu la concursu.

D. Baritiu, cerendu cuventulu, dice ca opiniunea maioritáti nu tiene comptu de conditiunile puse în concursulu publicatu despre acestu operatu. În acelu concursu se fipséza sum'a premiului ce se ofere. Admi-tiendu-se opiniunea maioritáti, aru fi sa intrámu în tocmelela negutiatorésca cu concurentele; asemenea procedura poté aru ofensá demnitatea autorului.

Conchidiendu la respingerea propunerei cere cá cestiunea sa se formuleze netedu: merita operatulu premiulu séu nu? cáci de-sea numai asiá si poté dá votulu.

D. Babesiu sustiene aceea'si opiniune: adauga ca numai dupa resolvarea aceste întrebári poté sa se puna în desbatere compensarea autorului afara din conditiunile concursului.

D. Odobescu, unindu-se cu cele dise de preopinenti, sustiene ca nu se poté admite trunchierea premiului. D-sea séu 'lu acordá întregu cum a fostu anunciatu, séu 'lu refusa întregu. Aru fi periculósa pentru societate o procedere cá acésta: a scadá premiele și a instituí tocmelela, aru avé de consecintia descuragiarea concurentiloru de a se mai increde în promisiunile societáti.

D. Urechia crede ca nu este competinte a intrá în esaminarea și apretierea operei. Cá formalistu în ceea ce privesce competint'a, vediendu ca conclusiunile maioritáti tindu a afirmá ca oper'a nu respunde pre deplinu la conditiunile concursului, mai curendu se unesce a formulá propunerea de refusu, decâtu aceea ce o propune maioritatea.

D. Laurianu crede ca d. Urechia a pusu cestiunea pe cea mai nemerita cale de discussiune, și provóca pre societate a-lu urmá, societatea nefindu competinte a intrá în detaiuri.

D. Odobescu aduce aminte societáti ca ea, instituita dela inceputu pentru confectionarea dictionariului și a gramaticiei limbei române, în aceste materii a lucratu totu-déun'a cu caracteru de corpu filologicu. D-sea considera pe dlu Romanu cá raportore alu societáti, iér' nu numai alu

secțiunii. Astăzi raportorele vine și arăta că opera sintactică care s'a prezentat i se pare demnă de premiul, dar' ca studiul ei speciale s'a făcut în sinul secțiunii filologice, unde majoritatea a opinat că ea nu va posedea toate calitățile cerute. Așă dară cându vede că raportorele pe de o parte dice dă, ier' majoritatea secțiunii filologice bă, d-sea cere că acei cari o reprobăza să vina să-si arete cuvintele cu cari combatu opiniunea raportului, și pôte ca d-loru voru convinge pe societate.

D. Laurianu, vorbindu mai întâu asupra cestiunei de forma, nu néga că societatea dela începutu a lucratu în asemenea materia că corpu filologicu.

Acést'a inse nu e tocmai regulatu și nu pôte demonstrá altu ceva decâtu că secțiunea competente n'a fostu gelósa de atributiunile sele. Acum inse cându lucrările diverselor secțiuni ajungu a fi mai numeróse, crede ca e bine a se margini fia-care în ale sele. Vorbindu asupra operei ce face obiectulu discusiunei, d-sea nu néga calitățile ei; din contra afirma ca este buna, și ca aru fi de mare utilitate a se dá la lumina. Dar' că unulu care este din majoritatea secțiunei, si-a făcutu convinctiunea și crede ca nu este o lucrare care sa se póta calificá cá opus prestantissimum, spre a i puté acordá premiulu întregu. De-si crede ca cu propunerea majorității oper'a aru fi destulu compensata, totusi déca societatea va voi a-i dá premiulu întregu, nu se opune.

D. Romanu voiesce a imprasciá indoielile acelor cari aru crede ca în secțiunea filologica s'au desbinatu parerile. D-sea, cu chiaru procesulu verbale alu secțiunei, vine a probá ca relati'a cu meritu operei în unanimitate s'a recunoscutu de buna și demna de a fi publicata. Diferinti'a de opiniune a fostu numai intru ceea ce privesce recompensarea ei. Prin urmare nu pôte fi vorb'a acum de a se discutá valórea operei, ci de a se procede la votu puru și simplu se dá séu nu premiulu publicatu.

D. Ureche e de parere a se întórce lucrarea la secțiune spre a formulá propunerea din nou, căci asiá nu scie ce sa faca.

D. Sionu afla tempulu și ocașiunea de a declará mai întâu ca este unulu din minoritatea secțiunei. Apoi relativu la opera, spune ca dapa tóte obiectiunile cari s'au făcutu cându și cându în tempulu cercetării si-a făcutu convinctiunea ca acést'a e unic'a opera de genulu acést'a ce s'a lucratu în limb'a romána; criticele ce a ascultat asupra ei nu i s'au parutu atátu de intemeiate încátu sa-lu faca a nu fi în favórea ei. Déca la concursu n'a mai venit alt'a cu care sa se póta compará, crede că societatea este fatalmente obligata a o premiá, mai alesu ca chiaru majoritatea a declarat ca e buna și meritoria. Numai cându n'aru fi vedutu asemenea conclusiuni, aru fi respins'o; dar' n'aru primí nici odata transactiunea pusa de majoritate.

D. Maniu cere că raportulu sa se marginésca a se pronunці prin conclusiune asupra valórei și meritulu lucrării, și se declare déca opul respunde tuturoru conditiuniloru cerute pentru a fi premiatu; și acést'a conclusiune se fia pusa în desbateru întregu societáti.

D. Massimu se scusa mai întâu ca fiindu bolnavu nu se pôte exprime cu tóta vigórea ce merita o asemenea discusiune.

Cátu despre opera, afirma ca pe de o parte a vedutu pré multa etimologia introdusa în sintasa, ier' în sintasa propria autorulu insista numai asupra subiectulu și predicatulu, consacrándu celoru mai importante párti ale sintasei o desvoltare cu totulu insuficiente. D-sea dice ca a însemnatu mai multe din defectele ope-

rei, dar' n'a avutu tempu sa le puna pe hartia, fiindu ocupatu cu alte lucrări de ale secțiunei. Aréta parerea sea de reu ca d. raportore nu le-a notatu; conchide ca în principiu se unese cu d. Odobescu, și declara ca cu tóte aceste va votá pentru respingerea premiulu.

D. Romanu replica ca propunenti nu i-au comunicatu în scrisu notele lor spre a le pune în raportu; cu tóte aceste a supusu în raportulu seu tóte observatiunile principale ale membriloru din secțiune fára a fi trecut în amenunte.

D. Caragiani aréta ca a ascultat cu atentiune cetirea sintasei întregi si-a luat note despre pártile slabe și meritóse ale operei. Cându secțiunea filologica a venit a-si dá verdictulu, a recunoscutu merite necontestate, inse a fostu în contra premiării, căci afla ca nu corespunde în totu la acea lucrare de diece ani, așteptata și antnciata a se premiá cu diece mii lei. Acum'a secțiunea filologica în majoritate decide a nu premiá, ci a se dá autorulu o recompensa, vedindu ca societatea voiesce un'a din opiniuni, i se pare nereglatu că societatea întreaga se via fára cunosctiunea de cauza se anuleze decisiunea majorității. Este dar' de opiniune ca séu sa se admita opiniunea majorității séu sa se cetésca întâu opulu întregu și apoi sa se voteze.

D. Odobescu resuma discusiunea prin urmatórea propunere:

Sa se puna la votu.

1. Sa se premieze cu 10,000 lei.
2. Sa se acorde spesele tiparirii.
3. Sa se dea o recompensa de 3000 lei.

Se admite în unanimitate că aceste propuneri sa se puna la votu prin bile, începandu-se cu punctulu I.

D. presiedinte face apelulu nominalu.

Resultatulu scrutinulu:

Votanti 12.

Bile albe 7.

Bile negre 5.

D. presiedinte declara ca propunerea s'a primitu.

Se continua discusiunea asupra conclusiuniloru secțiunei filologice din procesulu-verbale dela 6 Septembrie.

Punctulu 11 se adoptá.

La punctulu III, d. Odobescu propune că în comisiunea pentru revizuirea tiparirii traduceriloru din Cicerone și Iuliu Cesare, sa se adange și unu membru din secțiunea istorica. Se propune d. Ureche. Societatea aprobá.

La punctulu IV, d. Odobescu exprime dorinti'a că comisiunea lexicografica se marginésca lucrarea glosariulu limbii române în 16 cóle; care le crede suficiente și totudeodata cá pâna la sesiunea viitoare sa se termine.

D. Laurianu respunde ca nu pôte fisá numerulu cóleloru; pôte sa iésa si mai putienu de 16 cóle, dar' pôte si mai multu.

Cátu pentru terminarea operei, aréta ca nu se potu obligá a terminá lucrarea în cursulu anulu, care depinde dela diverse impregiurări, dar' promite ca nu va trece peste 20 cóle. Societatea aprobá.

La punctulu V. d. presiedinte esplicá cauzele ce l'au indemnatu pe d-sea si pe d. Massimu cá sa se ofere a lucrá unu dictionariu latino-románu. Nu numai jumimea din scóle simte necesitatea de o asemenea carte, dar' chiaru literatii cei mai consumati. Aduce cá proba nesuficient'a traduceriloru din autorii latini pre cari le punemu la concursu, si sperá ca unu dictionariu románu va facilitá concurentiloru asemenea lucrări.

D. Sionu invita pre d-nii ce propunu a lucrá acést'a opera sa-si amáne propunerea pe anulu viitoriu, fiindu-cá anulu acést'a se afla dejá destulu de ocupati cu lucrarea Glosariulu.

D. Ureche afirmá ca necesitate

este de asemenea dictionariu; se întreba inse: Societatea óre este chiamata a indepliní asemenea goluri în literatur'a nóstra? Pôte cu asemenea lucrări nu suntem în directiunea donatoriloru. D-sea cere cá cestiunea sa se dé în studiulu unei comisiuni de trei membrii.

D. Odobescu cere inchiderea discusiunei și punerea la votu a propunerei.

D. Laurianu dice ca nu e bine a se inchide discusiunea într'unu modu asiá precipitatu. Secțiunea filologica a venit cu o propunere seriósa și e de datori'a societáti a o luá în seriósa desbateru.

D. Babesiu, în urm'a cuvintelorulu dlui Ureche, crede ca nu se pôte inchide discusiunea.

D. Caragiani dice ca cestiunea sa se trateze nu în modu personalu, ci în principiu, déca trebuie asemenea lucrări sa se faca prin concursu séu prin comisuni.

Dnii Odobescu, Maniu, revenindu asupra discusiunei adoptá propunerea dlui Ureche pentru comisiune.

Se pune la votu alegerea comisiunei prin bilete. Cu majoritatea voturiloru se alege: dnii Odobescu, Baritiu și Stefanescu.

Siedinti'a se radica la 6 1/4 óre p. m. Presiedinte, A. Treb Laurianu. Secretariu ad-hoc, Sionu.

Siedinti'a din 15 Septembrie, 1876.

Presiedinte A. Treb. Laurianu.

Membrii presinti: G. Sionu, Al. Odobescu, G. Baritiu, Gr. Stefanescu, V. Maniu, I. C. Massimu, I. Caragiani, Iosifu Hodosiu, V. Babesiu, Al. Romanu, V. Ureche.

Se cetesce procesulu-verbale alu siedintiei precedente și se adoptá.

D. Laurianu comunica o declarati'a în urmatórea coprindere: „Declaru inaintea societáti academice románe ca voi sacrificá tóta remuneratiunea ce-mi va proveni dela lucrarea dictionariulu latino-románu, în favórea societáti academice, care remuneratiune se va capitalisá spre formarea unui fondu (fondulu Laurianu), precum se va specificá prin unu actu autenticu.

D. Odobescu dá cetire raportulu comisiunei alésa pentru studiarea propunerei despre dictionariulu latino-románu, în urmatórea coprindere:

„Societatea academica facendu-se onóra a ne insarciná cu cercetarea cestiunei de a se pána la ce punctu este oportuna propunerea ce s'a făcutu de cátra secțiunea filologica și care suna astfelu:

„§ 5. D-nii Laurianu și Massimu, arétându necesitatea simtita atátu pentru scóle câtu și pentru tinerimea studiósa de unu dictionariu latino-románu, se oferu a se insarciná cu lucrarea unei asemenea operei în aceleasi conditiuni cu cari s'a lucratu și tiparitu dictionariulu limbii románe.“

Subsemnati au studiatu în acte oficiali ale societáti tóte dispositiunile cari sunt relative la lucrări de felulu acést'a și prin unu asemenea studiu, au ajunsu la conclusiunea care resulta de sinisi din urmatórele trei consideratiuni:

I. În dispositiunile donatorulu Ev. Zapp'a, confirmate prin contienutulu articolulu 17 din regulamentulu factu de societate la 1869 pentru lucrarea dictionariulu limbii románe, se statuéza ca indatu dupa ce se va seversá lucrarea dictionariulu (executata de barbati instruiti și anume insarcinati cu acést'a), ea se va dá în scump'a cercetare a unei comisiuni de mai multi membrii cari, facendu-i observatiunile și modificările ce le voru crede de cuviintia, voru face cu tempulu posibilu editarea unui dictionariu completu, care sa se póta numí dictionariulu academicu.

Pre acestu temeiu, subscrisii credu ca revisiunea proiectulu de dic-

tionariu este o imperiósá obligatiune, cărei'a se cade cá societatea sa se consacre exclusivu și fára întârziere, cu inlaturarea ori-cárei alte lucrări lexicografice pentru momentulu de facia.

Se observá asemenea ca insusi acelu primu proiectu nu este cu totulu terminatu, de óre ce chiaru în sesiunea presinte, societatea a aprobatu terminarea glosariulu, în maesimum de 20 cóle de tipariu.

II. Déca inse amu voi se considerámu compunerea unui dictionariu latino-románu cá o lucrare accesoria, cum suntu spre esemplu traducerile de pe autorii clasici și tesele literare ce societatea a creditu de cuviintia a pune la concursu, apoi ni se pare logic cá societatea sa urmeze și pentru o asemenea lucrare accesorie calea adoptata pentru celelalte; și acést'a chiaru nici ca are trebuintia a o face în modu mai explicitu, de óre-ce dispositiunile testamentare ale unuia din donatorii sei, adeca printre premiele Nasturelu din seri'a B, se prevede cá atátu premiulu anualu de 4000 lei câtu și celu din alu patruea anu de 12,000 lei, se potu acordá (lit. G.) la dictionare limbistice în limb'a romána, mai alesu pentru limbile antice și orientali, adeca limb'a latina, elena, sanscrita, ebraica, etc.

Acést'a ne îndemna a propune cá sa se lase deocamdata initiativei personale sarcin'a unei lucrări de felulu acést'a, pe care societatea, credemu, va fi fericita a o recompensá cu unulu si mai multe premie Nasturelu-Herescu, în casulu cându ea va meritá sufragiele sele.

III. Luându sém'a ca lucrarea ce s'a executatu pâna acum de cátra comisiunea nóstra lexicografica este facta numai sub forma de proiectu, și ca dens'a pâna acum n'a obtienutu inca consacratieunea aprobării întregu societáti, subsemnati credu ca mai înainte cá noi se posedemu unu tesauru alu limbii románe, pe care societatea se si-lu fi insusitu pe deplinu, ea nu pôte se puna în executiune, din autoritatea sea propria, alte lucrări lexicografice, cari aru trebuí, intru ceea ce privesce partea lor románesca, sa se fundeze numai și numai pe acelu tesauru aprobatu.

Pre aceste trei consideratiuni, comisiunea se vede silita a ve cere respingerea propunerei venite dela secțiunea filologica prin § 5 alu procesulu verbalu dela 6 Sept. 1876, re-reservandusi societatea facultatea de a recompensá cu premie Nasturelu lucrările de dictionariu alu limbii latine ce i s'aru presinte pe vitoriu.

(Semnati), G. Baritiu, Al. Odobescu, Gr. Stefanescu.

D. Babesiu, luându cuventulu, dice ca voiesce a constafá cum ca comisiunea recunósce necesitatea și chiaru urgenti'a unui dictionariu latino-románu, ci curatu numai din motive de oportunitate este contr'a propunerei mai înainte de terminarea dictionariulu academicu románu.

D. Maniu dice, ca dupa explicatiunile date de d. Odobescu, a intielesu și a apreciatu premisele. Déca este adeveratu ca vointi'a donatoriloru este a se face asemenea lucrări lexicografice și mai pronunціatu vointi'a piosulu donatoru Nasturelu-Herescu de a se premiá unu dictionariu latino-románu, apoi dupa d-sea conclusiunile separate nu suntu bine prezentate prin conclusiuni generale. Déca pe de alta parte aceleasi premise ne spunu ca pâna la terminarea dictionariulu academicu nu se pôte incuviintia séu premiá lucrarea unui dictionariu cá celu propusu de comisiunea filologica, apoi i se pare ca finalulu conclusiunei din raportu este în contradictiune cu premisele; prin urmare e de parere a se admite cu preferinti'a în principiu propunerea adoptata de secțiunea filologica.

D. Laurianu, luându cuven-

tulu, face următoarele reflecții: vedu în raportulu acest'a o introducere, apoi trei considerațiuni și în fine o concluziune. Asupr'a introducerii n'amu nimic'a de disu, ea ne îndrepta la considerațiuni. Considerațiunea I suna: „în dispozițiunile donatorului Ev. Zappa, Dictionarul academic.“ Aici amu de observatu ca citatulu pasagiu în care se dice ca aru fi din art. 17 alu regulamentulu facutu de societate la anulu 1869 pentru lucrarea dictionarului limbii române, nu e din regulamentulu citatu, nici din art. citatu; eata cum suna art. 17 din citatulu regulamentu; „la începutulu fia-cărei sesiuni, comisiunea va supune lucrarea sea facuta în cursulu anului secțiunei filologice, care luându-o în discușiune, o va adopta s'eu modifică, după cum va afla de cuviința. La a două editiune se voru lua în considerațiune observările și modificările secțiunei, și cu modulu acest'a va urmă și la a trei'a și la a patru'a editiune, spre a ajunge cu tempulu la posibilitatea unui dictionaru completu, care sa se p'oa numi Dictionarul academiei“; prin urmăre comisiunea citeza ceea ce nu existe în regulamentu; de unde urmăza de sine nulitatea concluziunei, care suna asiá: „pre acestu temeiu etc.“ Din premise false comisiunea trage o conclusia și mai falsa, dicendu ca societatea trebuie sa se ocupe cu înlaturarea ori-cărei alte lucrări lexicografice pentru momentulu de fatia. În consecința cu acestea, societatea aru fi facutu și face foarte reu ca s'a ocupatu și se ocupa și cu alte lucrări, și credu ca membrii comisiunei n'au voitu sa condamne pre ceilalti membri ai societății cari sa ocupa cu alte lucrări afara de revisiunea dictionarului. Comisiunea continua: „Se observa etc.“ Asiá e glosariulu înca nu e terminatu; dar' dictionarul e dejá terminatu și comisiunea insarcinata cu revisiunea dictionarului dejá de doi ani înca n'a adusu până acum nici macaru două rânduri. Avemu dreptulu sa întrebâmu pe comisiune: câte diecimi de ani rea de gându sa ne faca sa mai asteptâmu până cându se va determiná a începe revisiunea dictionarului dejá terminatu? Si până atunci ce sa faca ceilalti membri ai societății academice? Crede comisiunea ca acest'a aru fi chiamarea societății academice, că tota societatea sa lancediesca în apatia, fiinduca comisiunea nu lucrăza nimic'a, și asiá nici societatea nu e în dreptu a lucrá altu ceva?

Revisiune și ier' revisiune și numai revisiune. Înse comisiunea insarcinata cu revisiunea lancediesce în inertia: aci inertia generala! eata vederile comisiunei.

Considerațiunea II suna: „Deca înse amu voi... sanscrita, ebraica etc.“

Nu scimu pentru ce comisiunea considera compunerea dictionarului latino-românului ca o lucrare accesoria. Eu consideru dictionarele latino-românului și romano-latinu, greco-românului și romano-grecu etc. că lucrări principale cu cari e chiamata a se ocupa societatea, lucrări cari sunt neaperratu necesare românilor, și fără cari nu potu face progresu în sciință și suntu convinsu ca toti membrii societății, suntu de o parere cu mine, afara d'ora de membrii comisiunei.

Apoi comisiunea, pentru o lucrare asiá de serioasă, ne tramite la concursulu instituitu după testamentulu reposatului generalu Const. Nasturelu-Herescu. Multiamimu de acésta lectiune și poftimu pe membrii comisiunei sa se folosésca și sa se îmbogătesca (precum se pare ca credu), din premiele Nasturelu.

Considerațiunea III suna: „Luându s'ema ca...“

Comisiunea cu aceste cuvinte amana ori-ce lucrare ba chiaru încercare lexicografica până cându natiu-

nea româna nu va posede unu tesauru primitu și aprobatu de intrég'a societate.

Apoi acestu tesauru n'are sa iésa nici din revisiunea comisiunei insarcinate cu acésta lucrare, nici din a două, nici din a trei'a, nici din a patru'a, nici din a diecea editiune; prin urmăre după acésta logica alte dictionare române și straine nu s'aru mai puté face nici odata.

Din susu citatele trei considerațiuni, întemeiate pe mari adevăruri și de mare taria logica, comisiunea conchide: „Pre aceste trei considerațiuni comisiunea...“

Eu multiamescu comisiunei pentru bun'a vointia și pentru consiliulu ce ni-lu dà, dar' o rogu că sa se folosésca mai întâiu membrii comisiunei de acestu consiliu, și le urezu succesu. Incátu pentru secțiunea filologica, și în specie pentru cei doi membri ai secțiunei, acesti'a voru avisá la ceea ce voru avé a face că dictionarul latino-românului și româno-latinu sa véda câtu mai curendu lumin'a, nu pentru membrii acestei comisiuni, ci pentru natiunea româna.

Siedinti'a se radica la 6¹/₄ óre
Presiedinte, A. Treb. Laurianu.
Secretariu ad-hoc, G. Sionu.

Siedinti'a din 16 Septembrie 1876.

Presiedinte, A. Treb. Laurianu.

Membrii presenti: I. Caragiani, V. Maniu, Iosifu Hodosiu, G. Baritiu, I. C. Massiu, Al. Romanu, V. Babesiu, G. Sionu, St. Falcoianu, Gr. Stefanescu, Al. Odobescu.

Se dà cetire procesulu-verbale alu siedintei precedente și, după ori-cari rectificări, se adopta.

D. Laurianu cere că sa se amâne discușiunea pentru dictionarul latino-românului pentru sesiunea anului viitoriu.

Societatea iá actu și trece la ordinea dilei.

D. Maniu, luându cuventulu, dice: la votarea propunerii facute de d. Odobescu, propunerea primita de unanimitate că basa de procedere, biuroulu n'a esplicatu ca pentru decernarea premiului se ceru $\frac{2}{3}$ din voturi pentru acordarea premiului și a proclamatu de d. presiedinte fără că nimeni din partea adunării se fi relevatu vre-o observatiune. La acea operatiune d-sea a votatu în consciința ca majoritatea de votu are sa decida. Faptulu s'a constatatu procesulu verbalu din acea di. Prin urmăre cererea ce se face astadi de a se declará nulitatea acelu votu, o considera ca o neregularitate neusitata în nici unu corpu deliberativu, că unu resvotu pre care consciința d-sele nu l'aru admite. De acea considera votulu primitu că unu faptu implinitu, la care numai p'ote reveni.

D. Stefanescu raspunde ca d-sea a atrasu atentiunea societății înainte de a se suptscrie procesulu-verbale, prin urmăre înainte de a se sancționá votulu datu din eróre. De acea d-sea insista de a declará ca punctulu I din propositiunea dlui Odobescu a caditu, nevendu numerulu de $\frac{2}{3}$ din voturi, și provóca pe societatea a pasí la votarea celorlalte puncte.

D. Falcoianu dice ca neregularitatea s'eu erórea biuroului nu p'ote avé de efectu de câtu anularea votului. Nu se unesce cu conclusiunea d-lui preopinentu, spre a declará acordarea premiului că caditu, ci crede ca e mai justu și mai leale că punctulu I din propunerea dlui Odobescu sa se puna de a două óra la votu.

D. Babesiu, combatendu teoriile dlui Maniu, conchide prin a preferí opiniunea dlui Falcoianu, cu acésta că votarea sa se faca cându societatea va presintá unu mai mare numeru de membrii de câtu acelu ce au figuratu în siedintia cându s'a petrecutu faptulu în cestiune.

D. Caragiani sustiene propunerea dlui Stefanescu de a se urmă cu votarea punctelor următoare din propunerea dlui Odobescu.

D. Romanu insista a se constatá bine faptulu ca d. presiedinte a anunțiatu primirea punctului I din propositiunea dlui Odobescu și ca prin urmăre oper'a s'a premiatu cu marele premiu Zapp'a; asiá a fostu și convictiunea membrilor, cea ce dovedesce și faptulu irecusabile ca societatea s'a opritu aci și n'a purcesu la votarea celorlalte puncte.

Acum vine unu membru și, arătându ca votulu n'a fostu în conformitate cu art. 18 din statute, cere că punctulu I din propunere n'a intrunitu numerulu voturilor, sa se purcoda la votarea celorlalte puncte; d-sea nu p'ote admite acésta, pentru ca n'aru mai puté votá asupr'a loru, ci róga pre dd. membrii cari fusesera votanti la acea votare ca dec'a s'au datu și enunțiatu unu votu ilegalu, sa se legalizeze coroborându-lu prin voturile dloru.

D. Laurianu sustiene propunerea dlui Stefanescu.

D. Odobescu crede ca pre câtu a fostu facutu de pe scaunulu presiedentiale o declaratiune formalu, care s'a și trecutulu la procesulu-verbale, ea nu se p'ote considerá că nula, fără că prin acésta sa se discrediteze totu prestigiulu autorității noastre. Dec'a înse chiaru presiedintele recunósce ca a facutu eróre în contr'a statutelor, e de neaperratu că societatea, prin simpla majoritate, se constata nulitatea declaratiunei facuta, pentru că apoi sa se p'oa repune la votu câteși trele propunerile un'a după alt'a.

D. Laurianu dice ca cestiunea e grava. S'a facutu eróre care s'a enunțiatu asiá; votanti 12, bile albe 7, bile negre 5, la care presiedintele a adusu: prin urmăre propositiune s'a primitu. Aci este un'a *contradictio in adiecto*. Este adevératu ca au esitu 7 bile albe și 5 negre, nu este înse adevératu ca propositiunea s'a primitu după lege. Art. 18 din statute cere pentru asemenea voturi $\frac{2}{3}$ și în casulu presinte $\frac{1}{2}$ nu face $\frac{2}{3}$, ci mai putienu. Erórea comisa de presiedintele prin adausulu: prin urmăre s'a primitu propositiunea nu ne da dreptulu a calcá legea. E adevératu ca în acea siedintia nimeni nu ne-a desceptatu atentiunea, dar' în siedinti'a următoare dlui Grig. Stefanescu nu-a cetitu art. 18 din statute, din care amu veditu cu totii ca rezultatulu acelu votu este mai micu decâtu cere legea, și acum nu este altu ce-va de facutu decâtu se procedemu la votarea punctului 2 și 3 și se fimu cu mai multa atentiune pe viitoriu.

Tempulu fiindu înaintatu, siedinti'ase radica la 6 jum. óre p. m.
Presiedinte, A. Treb. Laurianu.
Secretariu ad-hoc, Sionu.

Varietăți.

* (Imperatés'a Eugeni'a în Itali'a.) Ex Imperatés'a Eugeni'a și printiulu imperialu se afla acum în Milano, de unde voru plecá la Florenti'a. O fóia italiana raportéza ca unii prefecti din cetáti cari voru fi onorati cu visit'a imperatéssei Eugeni'a și a printiului au cerutu instructiuni dela ministrulu de interne, ca cum sa se p'orte într'unu casu atátu de delicatu. Domnulu Necotera a respunsu ca de vreme ce persónele aceste calatorescu în celu mai strictu incognito nu e necesitate de o primire oficiale, dara se dice ca ministrulu a adaosu, că indata ce aceste persóne înalte se voru domiciliá într'unu orasiu autoritáțile s'li fia la dispozițiune și sa se arete cu cuviința ce se dato-resce acelor'a ce au ocupatu odata în lume unu rangulu atátu de înaltu.

Regele va calatori la Florenti'a pentru a salutá pe eximperatés'a Eugeni'a, alu cărei óspe fusese nu de multu în Tuilerie. Imperatés'a a visitatu împreuna cu printiulu Napoleonu și campulu dela Magent'a unde au luptatu francezii și italienii pentru eliberarea Italiei în anulu 1859.

** (Conductulu de facle) ce voiau sa-lu faca studentii din Pest'a consulului turcescu este interdisu. Impregiurările nu suntu oportune pentru manifestatiuni turcofile. Mercuri la amédi se infatiasara conducatori iunimei academice la consululu turcescu, care le dechiará ca densulu trebuie sa resigneze la onórea conductului de facle ce i'erá destinatulu, pentru ca a aflu ca guvernulu ungurescu desaproba demonstratiunile pe strada. Conductulu nu se va face dara se va infatiasá o deputatiune de studenti la consululu turcescu, pentru a i'esprime simpatihie iunimei academice pentru caus'a Turciei.

Burs'a de Vien'a.

Din 16/28 Octobru 1876.

Metalicele 5 ⁰ / ₀	62 45
Imprumutulu nationalu 5 ⁰ / ₀ (argintu)	66 25
Imprumutulu de statulu din 1860	108 25
Actiuni de banca	818 —
Actiuni de creditu	147 80
London	123 75
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	73 75
„ „ „ Temisioreno	73 —
„ „ „ Ardelenesci	72 50
„ „ „ Croato-slavone	84 —
Argintu	105 30
Galbiu	5 92
Napoleonu d'auru (poli)	9 88 ¹ / ₂
Valut'a nóua imperiale germána	60 80

Concursu.

Aplacidandu-se în parochi'a gr. or. de III-lea clasa Sambat'a de susu resaríténa protopresbiteratulu Fagarasiului II, prin ordinatiunea Pré Ven. Consistoriu archidiececanu din 16 Septemvre a. c. Nr. 2394. unu capelanu de ajutoriu lângu neputinciosulu parochu de acolo, — se deschide prin acésta concursu pentru ocuparea acestei statiuni, — până în 8 Noemvre a. c. — Cu acésta statiune suntu împreunate emolumentele de a se impartasi capelanulu cu jumetate din venitululu parochialu care se nrca la 430 fl. v. a.

Concurentii la acésta statiune voru avé a-si asterne petitiunile sele cu atestatele recerute de Statutulu organicu, subscrisului oficiu protopresbiteralu, până la terminulu susu indicatu.

Comitetulu protepresbiteralu gr. or. 3 Octomvre 1876.

Oficiulu protopresbit.

Vasiliu M a c s i m u,

2—3

Adm. prot. Fagarasiu.

Concursu.

La scól'a populara confesionala gr. or. din Bacaintiu se cere unu invetiatoriu prelángu salariulu anulu de 150 fl. v. a. 20 de ferdele mici de bucate, cortelu naturalu și lemnele trebuinciose.

Aspirantii la acestu postu au a se adresá cu petitele loru instruite cu documentele necesarie cátra prea vense. protop. alu II alu Gioagiului reverendissimulu domnu prot. Sabinu Piso în Secarembu până la 7 Nov. a. c. în care di va fi si alegerea. Cantaretii voru avé preferința de sine intielegandu-se dec'a posedu și alte facultáti corespundiátore chiamárei loru.

Bacaintiu 11 Octob. 1876 v.

În contielegere cu comitetulu parochialu.

Petru Maniu,
parochulu cá presiedintele comitet.

2—3